

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

Director: DEM. I. DOBRESCU
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE:

TR. ALEXANDRESCU <i>Avocat. Fost Magistrat Pro-decanul Baroului de Ilfov</i>	ALEX. CERBAN <i>Profesor la Facultatea de Drept, București</i>	IOSEF G. COHEN <i>Avocat</i>	GR. CONDURATU <i>Fost Consilier la C. de Apel București, Avocat</i>	N. JAC CONSTANTINESCU <i>Președinte la Curtea de Apel din București</i>
RÉNÉ DEMOGUE <i>Profesor la Facultatea de Drept din Paris</i>	V. DONGOROZ <i>Confer. la Facult. de Drept din Buc. Avocat</i>	CONSTANT IONESCU <i>Avocat, al Statului. Doctor și Laurent în Drept Paris</i>	ALFRED JUVARA <i>Profesor Universitar Avocat</i>	Dr. ȘT. LADAY <i>Membriu în Consiliul Legislativ</i>
C. SIPSOM <i>Profesor la Facultatea de Drept, București</i>	C. STOEANOVICI <i>Dr. în Drept din Paris Avocat</i>	GR. TRANCU-IAȘI <i>Fost Ministru al Nunciei Avocat</i>	P. VASILESCU <i>Profesor Universitar Avocat</i>	AL. VELESCU <i>Dr. în drept din Buc Avocat</i>
				I. GR. PERIȚEANU <i>Avocat</i>
				ALBERT WAHL <i>Profesor la Facultatea de Drept din Paris</i>

Secretar de redacție: E. C. DECUSARĂ, Dr. în Drept din Paris. Directorul Statisticii Judiciare.

Membrii corespondenți pentru Paris: EDOUARD LEVY și SILVIU KRAINIC, D-ri în Drept, Avocați, Paris.

Membriu corespondent pentru Polonia: EMIL ST. RAPPAPORT, Președinte la Curtea de Casație din Varșovia.

ABONAMENTUL

Un an p. B-ci, Case com., Autorit. 1400 lei	
„ Avocați 1000 „	
„ Magistrăși 800 „	
6 luni prețul de sus pe jumătate	

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

In lunile Iulie și August
Apare odată la două săptămâni
Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București Strada Artei No. 5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON 13/29

S U M A R

— Studii de Procedură civilă. Introducere. Origina Codului de procedură, Noile reforme, de G. Popescu, Președinte Trib. Ilfov;

— Către domni avocați ai Baroului Ilfov. Prospect de constituire a unei mutualități de asigurare a membrilor Corpului, de Traian Alexandrescu, Pro-Decanul Baroului de Ilfov;

— Avansarea magistraților pe loc. Un răspuns de judecătorul I. Postulache;

— Dreptul și Procedura execuției silite în vigoare în Bucovina de Dr. Oreste Târnavăanu, *Recenzie* de A. V.;

— Contractul de concesiune de serviciu public, de Jean Vermeulen, *Recenzie*, de Eugén A. Barasch;

— Insemnări economice, de C. C. Zamfirescu, *Recenzie*, de Val.;

— Contraste. În țara în care domină Dreptul. Țara în care pătrunde anarhia, de Judex;

— Salariile magistraților francezi, de A. V.;

— Informațiuni. Necrolog: Nicolae Miteșcu, de Val. Mugur.

JURISPRUDENȚE :

— Curtea de Casație s. II: *Marin Ioanițoiu și alți, recurs penal.* (Detențiune preventivă. Necesitatea menținerii ei în interesul siguranței publice. Intinderea și justificarea acestui element (siguranța publică). Motivarea împrejurărilor cari formează convingerea Art. 115 Pr. pen.), cu o *Notă* de N. Jack Constantinescu, Președinte Curtea de Apel București;

— Curtea de Casație s. III: *Ministerul Instruc. Publice cu Paul Negulescu.* (Spor de scumpete. Cumul de funcțiuni. Funcționarul ocupând două funcțiuni cere dreptul la scumpete și pentru a doua funcțiune. Art. 16, 17 și 18 Statut);

— Curtea de Apel Iași s. I: *S. Libodici și Calmanovici cu G. Mavropol și Alcaz.* (Dovada cu martori contra conținutului unui act scris. Inadmisibilitate Art. 1191—1198 C. civil), cu o *Notă* de Prof. Florin Șion;

A apărut: STUDII DE PROCEDURĂ CIVILĂ, Vol. I de Gh. Popescu, Președinte la Trib. Ilfov. Vol. format mare cuprinde 116 pag. — Prețul 80 lei.

A apărut: QUELQUES PAGES DE DROIT INTERNATIONAL AU TEMPS DE L'OCCUPATION DE LA ROUMANIE, de d-l Andrei Rădulescu, consilier la Inalta Curte de Casație. membru al Academiei Române.

STUDII DE PROCEDURĂ CIVILĂ *

INTRODUCERE

Origina codului de procedură

Noile reforme

Codul nostru de procedură nu-și are origina în legislația națională, sau în vechile obiceiuri, ca și celelalte coduri a fost împrumutat de aiurea.

Spre deosebire însă de ceiace s'a făcut cu celelalte coduri, cari au fost luate dela francezi, codul de procedură a fost împrumutat dela genezezi. Legislația Cantonului de Geneva a fost aceea ce a servit de model. Totuși trebuie să remarcăm că această legiuire nu este străină de cea franceză, din potrivă este înrudită.

Codul genevez este luat în parte după legislația franceză și în parte inspirat de legiuirile naționale.

Codul francez a fost promulgat în 1806 și face parte din opera legislativă a lui Napoleon I.

Acest cod este în genere judecat cu asprime fiind socotit ca cel mai slab dintre codurile franceze¹⁾.

El a fost în mare parte copiat după ordonanța din 1667 dată sub Ludovic XIV

*) Sub acest titlu a apărut, în Editura Curierul Judiciar primul volum, format mare, cuprinzând 116 pag.

1) Acest cod dăinuind și astăzi ne îndreptățește să credem că nu este o operă așa de inferioară așa după cum s'a spus

după îndemnul lui Colbert. La această ordonanță a colaborat și Lamagnion. Ea a fost socotită la timpul ei ca o operă de progres și realizarea unei importante reforme,

Anterior codului din 1806 Franța a mai cunoscut legea din 3 Brumar anul II, în care legiuitorul revoluționar părăsind cu totul trecutul juridic a căutat să dea o lege simplă și sumară; să înlăture încetinelile și formalismul vechilor instituții. Legea din Brumar nu a avut însă succesul pe care-l așteptau autorii ei, prea sumară a dat naștere la arbitrar, de pretutindeni s'a cerut înlocuirea ei.

Codul din 1806 după cum s'a spus mai sus nu s'a inspirat din această lege, el este o revenire, la dreptul anterior.

Servilismul codului în această privință se datorește probabil și faptului că printre autorii lui nu se găsesc doctrinari de talia celor ce au lucrat la confecționarea codului civil, ci simpli practicieni.

Toate acestea au făcut să se ceară reforma acestui cod.

Deși s'au făcut mai multe proiecte de reformă, cel mai important proiect este cel din 1894, dar nici până acum nu s'a putut realiza.

După cum s'a spus codul genevez s'a inspirat foarte mult din condica de procedură franceză, totuși nici legislația națională nu a fost lăsată la o parte, ea era reprezentată prin așa zisele „Edicte“.

În adevăr Cantonul de Geneva devenind independent după căderea lui Napoleon, legiuitorul a socotit că se cuvine să înlăture instituțiile franceze impuse de cuceritor și că trebuiau înlocuite printr'o legislație națională proprie a țării²⁾.

Dar în legislația națională nu se găseau elemente suficiente, de aceea autorul legii trebui se se adreseze și aiurea.

Țara care era în măsură în acel timp să pue la dispoziție o operă legislativă mai reprezentativă era Franța³⁾.

Condica de procedură geneveză astfel confecționată a servit de model legiuitorului nostru în 1865.

Impresionat probabil de numeroasele critici, ce se aduceau codului francez și având în vedere că exista între condica franceză și cea geneveză o apropiere mare după cum s'a văzut, s'a hotărât să o adopte pe aceasta din urmă.

Făcând aceasta legiuitorul nostru a fost

2) În timpul dominației franceze Geneva fiind sub stăpânirea franceză, Napoleon I impusese legile franceze.

3) De aceia Bellot ne spune „de l'exmen des Edites et des usages genevais, la comission passa a celui des dispositions du Code de Procedure Français (Introduction p. 5 Loi de procedure du Canton de Genève“).

bine inspirat, căci pe de-o parte primind un cod înrudit cu cel francez, a menținut armonia între coduri, iar pe de altă parte legiuirea geneveză constituia un progres asupra codului francez.

De asemenea nu putea fi vorba de a se adresa legiuirilor noastre anterioare, ele erau insuficiente, rudimentare.

Dacă în ceia ce privește dreptul de fond aveam dispoziții numeroase și bine coordonate mai ales în Condica Calimak⁴⁾ dreptul procedural era foarte sărac.

Deși reformele aduse conțineau un mare progres, totuși după aplicarea codului de procedură a început să apară lacunele sale. Ele a dat naștere la numeroase controverse.

Traducerea cam pripită păcătuiește și din punct de vedere al limbei.

Toate aceste considerațiuni au făcut ca să se ceară reformarea codului.

La 1900 fiind Ministru de Justiție D-l C. Disescu, acesta anunță și făcu marea reformă a codului de procedură.

Și în adevăr izbuti să introducă o sumă de reforme importante și salutare.

Dintre toate reformele dreptului nostru procedural, desigur că este cea mai importantă.

Legiuitorul dela 1900 a căutat să introducă instituții utile care nu existau în codul nostru și care se găseau aiurea.

Astfel introduce ordonanțele de referență și ancheta în futurum.

Socotind de asemenea că unele capitole erau prea sumar tratate, cum spre pildă materia intervenției, o modifică prin introducerea unor dispozițiuni pe care le luă dela Germani.

Se știe că germanii au două soiuri de intervenții, intervenția principală (Hauptintervention) și intervenția alăturată (Nebenintervention). Legiuitorul nostru primi acest fel de a vedea.

Tot astfel introduse importante îmbunătățiri la poprire și în materia executărei, mai ales în cea imobiliară.

O altă preocupare a reformei din 1900 a fost curmarea controverselor, ce se născuse și care de multe ori divizau instanțele de fond, Curțile de Apel, de Curtea de Casație.

În soluționarea acestor controverse legiuitorul se alătură de cele mai multe ori felului de a privi al Casației

Codul de procedură mai primi încă importante modificări prin „legea de accelerare“

4). Vezi Expunerea de motive a Ministrului Disescu la 1900.

din 1925⁵⁾ și prin reformele aduse prin legea din 1929.

Legea de accelerare introduce două principale inovațiuni, îmulțește mult nulitățile și decăderile și în al doilea rând introduce și procedura mixtă.

Dacă introducerea procedurii mixte este o inovație bine venită, căci înlătură surprizele și face ca procesul să fie bine cercetat, mulțimea decăderilor este o greșală, procesul trebuie rezolvat pe motive de fond, iar nu pe viții de formă; prin aceasta se întărește formalismul și echitatea suferă.

Reforma din 1929⁶⁾ a avut în vedere acest lucru și de aceea a modificat legea din 1925 asupra acestui punct, reducând în chip simțitor aceste nulități.

Din potrivă, însă, socotind că introducerea și a procedurii scrisă pe lângă desbaterile orale realizează un progres asupra trecutului, o menține.

G. POPESCU

Președinte la Tribunalul Ilfov

APEL

CĂTRE D-III AVOCAȚI AI BAROULUI ILFOV PROSPECT DE CONSTITUIRE

Iubiți Colegi din Baroul de Ilfov,

Criza economică ce secătuește vloga întregii țări, ne duce, sigur, spre o prăpastie, la vederea căreia ne închidem, instinctiv, ochii de groază. *Avocații, cu deosebire, sunt cei mai greu încercați.*

Scăderea progresivă a proceselor și notariatului, fiscalitatea nedreaptă și apăsătoare, nesiguranța chinuitoare a zilei de mâine, fac ca situațiunea acestui Corp de elită să fie cu adevărat tragică.

Avocați cari au cinstit bara mor lăsându-și familiile în mizerie.

Spectrul bătrâneței, boalei sau invalidității permanente se agită, nemilos și amenințător, înaintea tuturor.

Membrii Baroului sunt datori, astăzi mai mult ca ori când, să dea dovada înțelegerii intereselor lor comune. Ei trebuie să manifeste un sentiment și o concepțiune organică colectivă, în locul individualizmului din trecut.

De asupra deosebirilor de ideologie politică, de origină etnică și de confesiuni religioase, trebuie să fim însuflețiți de crezul suprem și fecund al

solidarității. Numai așa, vom izbuti să atenuăm situațiunea grea de astăzi și să prevenim o stare de lucruri și mai precară.

Iubiți Colegi din Baroul de Ilfov,

Autorizat de Consiliul Baroului, pășese, cu hotărâre și încredere, la înființarea unei mari MUTUALITĂȚI DE ASIGURARE A CORPULUI.

Am nevoie ca un grup de 1000 de avocați să depună fiecare câte 1000 lei.

Din contribuțiunea aceasta modestă, va rezulta un prim fond de 1.000.000 lei. Fondul va crește prin fructificare și prin alimentarea lui regulată cu o parte din veniturile realizate prin controlul actelor de notariat.

In caz de moarte sau invaliditate permanentă a unui membru al grupului, beneficiarul asigurării va încasa imediat 250.000 lei.

Membrii componenți ai grupului vor vărsa, din nou, în aceste cazuri, încă 250 lei, pentru ca fondul de cel puțin un milion să fie permanent în ființă.

Sacrificiul vostru bănesc este derizoriu față de foloase.

Nu plătiți prime fixe enorme ca la societățile de asigurare și nici nu sunteți supuși examinării medicale

Eliminarea ideii de profit, reducerea cheltuielilor la minimum și funcționarea gratuită a Consiliului de administrație vor îngădui să putem ajuta pe cei loviți de nenorocire.

Toți colegii aderenți sunt rugați a-mi comunica imediat: *Numele, adresa, vârsta și data înscrierii în Barou*, depunând la BANCA GENERALA A ȚAREI ROMANEȘTI pe numele MUTUALITĂȚII BAROULUI DE ILFOV, suma de 1000 lei.

Subscriptionea se va încheia imediat la formarea grupului de 1000 avocați sau cel mai târziu la 10 Noembrie c.

Imediat după formarea grupului de 1000, Consiliul Baroului va dispune convocarea Adunării Generale pentru ratificarea și reglementarea precisă a operațiunilor. În această Adunare Generală se va vota și Regulamentul Casei de Pensii și ajutoare, ce va funcționa independent de Mutualitate.

Iubiți Colegi din Baroul de Ilfov,

Am nestrămutata credință că sunteți toți alături de mine și că vom izbuti. Un suprem imperativ moral, față de familiile voastre, față de voi înșivă și față de religiunea incomparabilă a solidarității omenești, vă poruncește să mă urmați pentru ca la data de 1 Decembrie a. e. *Mutualitatea Baroului să fie o realitate.*

Vă exprim tuturor, din toată inima, cele mai devotate și afectuoase sentimente.

TRAIAN ALEXANDRESCU

Pro-Decanul Baroului Ilfov

5) Asupra reformei din 1925 vezi importante aprecieri a D-lui Herovanu în Tratat teoretic și practic vol. I. pag.

6) Legiuitorul din 1925 crezuse că mai ales procedura vechiului regat suferă de viciile clasice ale procedurii, lentă, complicată și costisitoare. Dar celace face mai ales neajunsul este înmulțirea numărului de afaceri în disproporție cu numărul aproape staționar al magistraților și al secțiilor și de „insuficiența localurilor destinate autorităților judecătorești. (Expunerea de motive a D-lui ministru Gr. Iunian, Legea din 11 Iulie 1929).

AVANSAREA MAGISTRAȚILOR

In urma somațiunii ce am primit din partea d-lui judecător Ion Postulache, al cărui text îl redăm mai jos, îi publicăm articolul „Un răspuns“ a cărui inserare i-o refuzasem motivat:

CORPUL PORTĂREILOR TRIB. ILFOV

Prezenta s'a făcut prin intermediul nostru, astăzi, 14 Octombrie 1930.

Șeful Portăreilor (ss) *Georgescu.*

NOTIFICARE

Onor. „Curierul Judiciar“, Str. Artei 5.

LOCO.

In conformitate cu dispozițiunile legale și în virtutea dreptului de apărare, vă remitem alăturat articolul „Un răspuns“ pentru a fi publicat în primul no. al „Curierului Judiciar“ ce urmează să apară, ca răspuns la articolul „Curierul luni Septembrie“ din no. 29 al „Curierului Judiciar“, apărut la 14 Sept. 1930.

Primiți vă rog respectul meu.

IOAN POSTULACHE..

UN RĂSPUNS

În „Curierul Judiciar“ no. 29 din 14 Septembrie găsim articolul „Curierul luni Septembrie“ care împărtășește vestea că în toamnă va deveni lege, proiectul Domnului Ministru Iunian, „pentru suprimarea retroactivă a gradelor pe loc“, menținând numai sporurile de salarii respective, ceea ce înseamnă că în corpul magistraturei, drumul avansărilor — satisfacția morală așa cum o numea un eminent magistrat, — s'a încheiat.

A discută în cadrul strâns al principiului, avansările pe loc, dezavantajele ce le prezintă, și anomaliile la care dă loc, este a susține o temă în puterea argumentelor.

A susține însă tema cu argumente din acele ce ponegresc corpul din care faci parte, înjosind și insultând colegii chiar umili judecători de ocoale sau Tribunale, fiind acesă, este o indelicatță cu atât mai puțin de admis cu cât pornește dela un magistrat mai înalt.

Păstrăm respectul gradului ce-l ocupă autorul în corpul judecătoresc, dar reprobăm gestul așternut cu atâta ușurință în „Curierul luni Septembrie“.

În câteva articole publicate anterior în aceeași revistă, același autor susținea părerea ca să înceteze avansările pe loc și mai ales atribuirea unor titluri ca cel de „consilier“.

Azi cu satisfacția supremă a reușitei, trâmbeiază succesul, îngenunchind oameni din acelaș corp, în care scop nu cruță nici o expresiune, fie oricât de jignitoare.

Dar ce vină pot avea acești „umflați în pene cu titlul de consilier“ dacă Curțile de apel sunt limitate, dacă oricât de merituosi ar fi și chiar dacă nu ar fi rupt contactul cu lumea pur și simplă „iar pe deasupra cu lumea juridică“ ar fi în perfect acord de cunoștințe, nu numai „mărginindu-se a împacă țărani pentru un pui de găină“, ci muncind din răspuțeri se ține la nivelul cultural și juridic cel puțin al vanitoșilor „efectivi“, ce sunt de vină că nu sunt trecuți în Curte și condamnați a rămâne la judecătoria ocolului lor.

După cum însuși autorul recunoaște „fostul ministru de justiție Toma Stelian, în dorința de a da și menține în viitor magistrați buni și cu experiență a prevăzut avansările pe loc pentru judecătorii de ocoale rurale, care s'ar distinge

în exercițiul atribuțiunii lor“... iar mai departe „când legiuitorii succesivi au prevăzut grade pe loc pentru judecătorii de instrucție și procurori...“

Că măsura luată de Toma Stelian și extinsă pentru toți magistrații și dela Tribunale de către actualul Domn Ministru, nu a adus nici o jignire ordinului judecătoresc arăt că, dintre judecătorii de ocoale din cei ce s'au distins, au fost avansați *direct consilieri de Curți*, deci: unul la Curtea de Apel Cernăuși și altul la Curtea de Apel Cluj, avansări recomandate de Onor. Consiliul Superior al Magistraturei.

Pot servi încă un exemplu: Un fost judecător de ocol rural 7 ani, un eminent jurist care de curând a dat la iveală o monumentală operă juridică, face cinste Curții de Apel București al cărui membru este.

De ce atunci vorba de „obscurii“, care ar lovi în prestigiul instanțelor efective de apel, când exemplele abundă în contra teoriei ce o susține autorul.

Dar acesta nu uită să-și arate și durerea căci spune: „să nu se repare sacrificiul său“ — a bietului judecător de ocol — lovindu-se în demnitatea altora, nici distrugându-se prestigiul instanței efective de apel“, etc.

Nu văd întrucât prestigiul unei Curți poate fi atins prin avansări meritoase cu titlul de Consilier a judecătorilor de ocoale și tribunale. Atribuțiile acestor instanțe sunt bine definite și nu se poate concepe cum și în ce fel „Domnii Consilieri“ pot fi atinși în demnitatea lor dacă sunt și judecători de ocol care au obținut titlul prin merit.

Autorul însă ține ca titlul său, să nu fie atins nici măcar de amintirea că în organizarea judecătorească română a existat vreodată titlul de Consilier la tribunale și judecătoria.

Țin să arăt că în legiuirea maghiară la judecătoria erau judecători cu titlul de Consilieri de casație și că azi se găsesc încă judecători la instanțele din Ardeal, care au asemenea titluri câștigate.

Pentru ca să împac susceptibilități, fac o modestă propunere: Toți membrii ordinului să se numească judecători împărțiți în clase, fără altă titulatură.

Fie la înălțimea unei estrade de Curte, fie la un modest ocol rural împăcând țărani cu găinile, un lucru e precis: judecătorul face slujbă în altarul dreptății nu cu titlul, ci cu efectivă contribuție a sa, a sufletului său cercetător de adevăr...

Se ia titlul, satisfacție supremă celor pușini.

Dar de aici nu înseamnă că luând titlul este nevoie a se improșca cu o largheță „efectivă“ în cei mici. Să nu se uite „în ranița fiecărui soldat este ascuns bastonul de mareșal“.

A ponegri corpul din care faci parte chiar ca General, înseamnă a te înjosi și nu cred că aceasta a fost intenția autorului.

Fără a fi amator de galoane „scriu aceste rânduri cu toată recuzarea din nota autorului“.

I. POSTULACHE,
Judecător.

Hațeg, la 16 Septembrie 1930.

RECENZII

DREPTUL ȘI PROCEDURA EXECUȚIUNII SILITE ÎN VIGOARE ÎN BUCOVINA de *Dr. Oreste P. Ternăveanu.* (1930, Edit. Curierul Judiciar, 180 pag. Lei 140).

Cititorii noștri cunosc îndeajuns pe eminentul jurist d-l Ternăveanu atât din fosta sa activitate în calitatea de consilier juridic pentru Bucovina în Ministerul Justiției cât și

din operele sale și colaborările interesante și fecunde la publicațiunile juridice.

Cu lucrarea de care ne ocupăm azi D-sa adaugă încă un inel la lanțul scrierilor sale și n'am putea spune nici că lanțul e scurt și nici că ar fi făurit din material de primă ordine.

Execuțiunea silită e codificată aparte în Dreptul Austriac și acest cod al execuțiunii silite ființează și azi în Bucovina, iar sistemul și principiile sale, sunt destul de interesante spre a fi ținute în seamă cu prilejul elaborării codului unitar al procedurii civile.

Cari sunt acele principii?

Codul de execuțiune admite scutiri de urmărire în scopul de a menține pe debitor ca factor economic creator; numai în lipsă de venituri se pot urmări mijloacele producătoare ale debitorului și chiar atunci i se lasă cele absolut necesare pentru întreținerea sa și a familiei.

Codul bucovinean nu cunoaște dispoziția art. 1826 c. civ. rom. în ce privește executarea minorilor. O deosebire mare între sistemul codului nostru de procedură, și cel bucovinean e faptul că hotărârile judecătorești în Bucovina, cuprind și termenul de prestațiune pentru obligațiunea debitorului, care este somat de drept și pus în întârziere prin expirarea acestui termen; executarea poate începe imediat fără o prealabilă somațiune adresată de către creditor.

Executarea se operează prin intermediul funcționarilor speciali atașați instanțelor, prin notari iar în afacerile de mică importanță prin aprozii judecătorilor.

Puterile agenților de executare sunt foarte mari; au dreptul să percheziționeze și să deschidă cu forța orice încăpere sau obiect și cassa de bani în cari bănuiesc că ar avea debitorul ascuns bani sau valori; mai mult încă au dreptul de a face percheziții corporale.

Pentru cazul când cred a nu cunoaște locul domiciliului debitorului și deci a instanței care va executa urmărirea, se eliberează o comisiune rogatorie fără indicarea instanței de executare ceace se numește execuțiune volantă.

Una din caracteristicile codului de execuțiune bucovinean, este că execuțiunea pornește și continuă din oficiu și nu după stăruința creditorului.

Interesantă e și instituțiunea jurământului de manifestare care funcționează la cererea creditorului, atunci când lucrurile individual precizate nu au fost găsit la debitor sau când averea sa e insuficientă pentru acoperirea unei creanțe bănești.

Dacă judecătorul admite acest jurământ debitorul va prezenta o listă complectă a averii sale și va presta un jurământ că declarațiunile sale sunt exacte.

Refuzul debitorului de a urma această procedură îi dă dreptul judecătorului de a ordona la cererea creditorului arestare acestuia ca mijloc de constrângere corporală.

Aceste dispozițiuni sunt abrogate, închisoarea pentru datorii fiind desființată ca mijloc de execuțiune de art. 157 al. 5 din Constituție.

Calea de atac în afaceri de execuțiune silită este recursul, care în proc. civ. bucovineană e un apel făcut în contra jurnalelor judecătorești.

Se pot ridică excepțiuni în contra titlului executoriu prin acțiunea de opoziție relativă la titlul creditorului și prin cererea de opoziție prin care se cere sistarea execuțiunii și excepțiunii în contra încuviințării execuțiunii când se pretinde că condițiunile executabilității nu ar fi date; în acest caz debitorul are acțiunea de contestare a executabilității iar terții au acțiunea în distrațiune sau de excindere, care tinde spre anularea executării.

Mijloacele de constrângere executivă sunt: închisoarea (desființată de constituție), amenzi cominatorii și scoaterea totală sau parțială de bunuri din averea debitorului.

În materia executării imobiliare nu este necesar ca vân-

zarea să fie precedată de constituirea prealabilă a unei ipotece.

Ipoteca executivă (judiciară) se efectuează la cererea creditorului prin înscriere în registrul funciar.

Licitațiunea executivă se caracterizează prin principiul ofertei minimale (necunoscut la noi) în virtutea căruia nu se pot lua în considerare oferte cari la clădiri nu ating jumătate iar la moșii 2/3 din valoarea estimațiunii imobilului și prin sistemul suprafeței mai puțin obligatorii ca la noi.

Execuțiunea operându-se din oficiu creditorul următor nu are decât să ceară licitațiunea instanței competente; restul se face din oficiu. La cererea de licitațiune creditorul e obligat să anexeze un proiect al condițiunilor vânzării.

Și procedura licitațiunii diferă de a noastră, oferind mai multe garanții de seriozitate deoarece nu e îngădită într'un timp limitat și se poate chiar suspenda pentru un timp scurt pentru a da concurenților posibilitatea de a se consulta și gândi.

Execuțiunea imobiliară nu cunoaște somațiunea prealabilă. Dacă un sechestră există deja, executarea nouă se menționează pe procesul-verbal anterior. Prin sechestrare creditorul dobândește un drept de gaj în favoarea creanței sale care-și are rangul după ordinea sechestrării, procedura bucovineană necunoscând sistemul egalității creditorilor în rang și al achitării proporționale.

Aceste ar fi cele mai importante deosebiri între procedura vechiului Regat și cea din Bucovina.

D-l Ternăveanu ne face un real serviciu evidențându-le, deoarece în epoca actuală a unificării, ne putem ofolosi de excelențele sale îndrumări cu referire la dispozițiunile bune din procedura bucovineană.

A. V.

CONTRACTUL DE CONCESIUNE DE SERVICIU PUBLIC. Jean H. Vermeulen. (Scrisul Românesc. Craiova, 1930).

În documentata monografie apărută în Biblioteca de Științe Administrative, colegul nostru d-l. Jean H. Vermeulen se ocupă de contractul de concesiune de serviciu public fie sub raportul — esențial — al calificărei, fie sub raportul consecințelor. Chestiunea e importantă. Ea aduce în discuțiune în primul rând noțiunea însăși a serviciului public. Ea suscită însă — și e pe lângă interesul practic, interesul doctrinal — o controversă pe care d-l Vermeulen o soluționează în sensul unei afirmări a dreptului public, pe care alții — și poate noi — ar soluționa-o în sensul unei preeminențe a dreptului civil.

Care este într'adevăr — e obiectul controversei — natura juridică a contractului de concesiune de serviciu public? Cu o fizionomie distinctă de concesiunea domanială sau de concesiunea de lucrări, contractul de concesiune de serviciu public a fost considerat la un moment dat — printr'o eroare, afirmă d-l Vermeulen — drept un contract obicinuit supus în totul dispozițiunilor codului civil. Statul și concesionarul sunt părțile contractante. Caetul de sarcini reprezintă conținutul. Modificările prin manifestare de voință unilaterală — consecința esențială — sunt imposibile.

S'a pretins însă că această concepțiune ar face abstracție de noțiunea de serviciu public. Ea ar împiedca orice ameliorare a serviciului. Ar sacrifica deci interesului izolat al concesionarului, interesul general al colectivității.

Logic și pentru a înlătura aceste inconvenientente, o parte din doctrină a proclamat contractul de concesiune de serviciu public „un act administrativ unilateral”. Concesiunile ar fi acte de suveranitate. Concesionarul ar avea mai puțin

drepturi decât obligațiuni. Modificările ar fi întotdeauna posibile.

D-l Vermeulen observă însă cu drept cuvânt că o asemenea teorie ar lăsa pe concesionar la discrețiunea administrației. Un contract care nu ar garanta un minimum de drepturi ar cădea în desuetudine. Am asista, inevitabil, la dispariția concesiunii ca formă de exploatare a serviciilor publice.

D-sa propune deci, cu bogate citate din autori și din jurisprudență, concepțiunea după care contractul de concesiune de serviciu public ar fi un act complex. El ar cuprinde pe de o parte clauzele reglementare, interesând funcționarea serviciului, pe de alta clauze contractuale, interesând situațiunea părților. Dispozițiunile reglementare ar fi supuse principiilor dreptului public. Dispozițiunile contractuale ar fi cărmuite de principiile dreptului privat. În cadrul acestei concepțiuni, modificarea normelor reglementare s'ar putea face de Stat unilateral. Organizarea serviciului ar prevala asupra intereselor contractantului.

D-l Vermeulen acceptă însă, împreună cu toată doctrina și jurisprudența, că „pentru ca acest regim de drept public să fie aplicabil, trebuie neapărat ca partea respectivă — concesionarul — să fi consimțit în mod expres la consecințele acesteia exorbitante prin raport la dreptul civil“. Pentru ca administrația să poată modifica unilateral, e nevoie ca partea cealaltă, concesionarul, să fi fost în prealabil de acord.

În aceste condițiuni însă, e poate mai simplu să se vadă în contractul de concesiune de serviciu public tot un contract obișnuit, cărmuit de normele dreptului civil. Ca în toate contractele, părțile delimitează conținutul și își precizează obligațiunile. Ca în toate contractele, una dintre ele poate acorda celeilalte anumite drepturi sau o parte dispensa de anumite îndatoriri. Se poate recunoaște Statului prerogativa de a schimba unele cauze după cum se cunoaște adesea particularului facultatea de a modifica unele stipulațiuni sau chiar de a rezilia raportul obligator. Din moment ce Administrația nu poate înlocui „normele reglementare“ fără adeviziunea concesionarului e poate inutil de a se eși din dreptul privat pentru a se încerca, sub forma „contractului administrativ“, incursiuni în dreptul public.

De altfel, d-l Vermeulen și toți autorii -- și chiar și tri-

bularele — care văd în contractul de concesiune de serviciu public un act complex sau un contract administrativ, proclamă totuși că, ori cari ar fi necesitățile serviciului public, Statul nu poate rezilia propriul său contract printr'un act administrativ de autoritate. Cu excepția clauzelor expres contrarii, rezilierea nu se poate face — autorii și jurisprudența sunt unanimi — decât pe cale judecătorească, în fața instanțelor administrative sau, la noi, în fața instanțelor de drept comun. Pentru rezilierea prin manifestare de voință unilaterală e nevoie deci, și aici, de acordul prealabil al părților. E — odată mai mult — regimul contractelor de drept privat.

Independent de concluzie, monografia d-lui Vermeulen, amplu și temeinic documentată, înlesnește prețios cunoașterea acestei chestiuni a contractului de concesiune de serviciu public. Vremurile de astăzi sunt însă vremuri de arbitrar administrativ. În conflictul dintre individ și autoritate e necesară apărarea drepturilor unuia împotriva capriciilor celeilalte. Concepția de drept privat e utilă mai puțin poate prin coeziunea pe care o prezintă decât prin securitatea pe care o oferă. În această privință, ca și în altele multe, e nevoie de o preeminență a dreptului civil.

EUGEN A. BARASCH

INSEMNĂRI ECONOMICE de C. C. Zamfirescu. („Ramuri“, Craiova 1930; 130 pag. Lei 50.).

În editura „Ramuri“ din Craiova a apărut volumul d-lui C. C. Zamfirescu, intitulat „Insemnări Economice“. E vorba de un studiu critic al legiferărilor economice din ultimul timp, din care nu lipsesc soluțiile de îndreptare.

Calitatea mare a acestei lucrări stă mai ales în obiectivitatea cu care autorul a înțeles să atace problemele mai importante. Nu e o lucrare sectară, cu toate că cele 25 de studii cari constituiesc volumul au fost publicate, majoritatea, în revista politică „Părerii libere“. E o lucrare de esență, și citirea ei în ziua de azi când economicul predomină ori și care alt domeniu, se impune, cu atât mai mult cu cât e vorba de un studiu cinstit, fără tendințe. Persoana autorului este o chezașie.

VAL

CONTRASTE

In Țara în care domină Dreptul

„Si, ayant encouru la contrainte pour avoir transgressé un droit, je me refuse à son rétablissement volontaire, l'huissier viendra pour me forcer indirectement à la réparation par la saisie de mon patrimoine; que je barricade ma porte, il requerra la police; que je résiste à celle-ci avec avantage, la gendarmerie interviendra; qu'aïdé d'amis ou de voisins, je la mette en échec, une compagnie de soldats arrivera à la rescousse; que le quartier se mette en révolte pour me soutenir, on appellera des régiments; que la moitié du pays prenne mon fait et cause, l'armée entrera en campagne, — de telle sorte que, finalement, la Force sociale, d'abord représentée par si peu de chose, s'épanouira dans tout l'appareil de son énorme puissance au service du Droit“.

ED. PICARD
(Le Droit pur p. 33).

Statul în care își face cuib anarhia, nu destitue mai departe pentru a lucra

Țara în care pătrunde anarhia

Domnule Primar,

Conform ordinului d-lui prefect No. 1399 din 1930, avem onoare a vă ruga să bine voți a lua măsuri, ca, NICI O EXECUTARE SILITA SA NU FIE ASISTATA DE ORGANELE DE EXECUTARE FARA DISPOZIȚIA ȘI APROBAREA NOASTRA.

D-nii primari, șefi de secție, notari rămân personal răspunzători în caz când vor asista la executarea forțată FACUTA DE ORGANELE JUDICIARE fără prelabila noastră aprobare.

Pretor (ss) M. BRANZEI.

Data conform originalului.

Notar, (ss) Fărcășanu.

(„Universul“ din 3 Octombrie 1930).

pe prefectul care dă asemenea ordine. El îl plătește la distrugerea temelțiilor lui.

JUDEX

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II.

Audiența dela 24 Martie 1930

Președinția D-lui CONST. GIL. RATESCU Președinte

Marin Ioanițoiu și a. recurs penal

Decizia No. 1329

Detențiune preventivă. Necesitatea menținerii ei în interesul siguranței publice. Intinderea și justificarea acestui element (siguranța publică). Motivarea împrejurărilor cari formează convingerea. Art. 113 pr. pen.

Potrivit art. 113 pr. pen., când judecătorii se pronunță asupra necesității deținerii preventive, a inculpatului, trebuie să motiveze că există un interes pentru instrucțiune și siguranța publică ca el să rămână sub detențiune preventivă și întrucât elementul siguranță publică este o noțiune care poate varia dela agent la agent, este necesar — pentru a-i determina întinderea și justificarea — să se arate împrejurările cari formează convingerea pentru instanță că libertatea prevenitului ar periclita acea siguranță publică.

S'a luat în cercetare recursul introdus de Marin Ioanițoiu și Mihalache Florescu, prin avocat Rădulescu Drumea care susține motivele de casare;

S'a ascultat d. procuror I. Ionescu în concluziuni;

C u r t e a,

Asupra recursurilor introduse de Marin Ioanițoiu și Mihalache Florescu, în contra deciziei Camerei de punere sub acuzare de pe lângă Curtea de apel Craiova, no. 82 din 930, prin care respingându-li-se apelul lor, au fost menținuți arestați în baza mandatului de arestare no. 2339 din 930 al Tribunalului Dolj s. II.

Asupra motivelor de casare,

„Afacerea deși este terminată, deținerea preventivă în stare de prevenție este totuși necesară, atât în interesul instrucției cât și al siguranței publice. În contra jurnalului Tribunalului de reconfirmare prevenției au făcut apel înaintea Camerii de punere sub acuzare de pe lângă Curtea de apel din Craiova, care a fost respins prin decizia no....

„Pentru motivele prevăzute în jurnalul apelat pe care Camera găsiindu-le juste și bine întemeiate, le adoptă în totul. Cu alte cuvinte Onor. Camera de punere sub acuzare deși constată ea însăși prin două rapoarte consecutive că instrucția este terminată încă dela 9 Ianuarie 1930, dosarul găsiindu-se în tot acest interval de timp la Parchetul tribunalului Dolj, pentru rechizitoriul definitiv care deși în cauză sunt arestați, nu fusese încă dat nici la 12 Februarie 1930. După ce își sprijină această constatare și pe motivul adoptat din jurnalul tribunalului de reconfirmare, că afacerea este terminată, respinge apelul preveniților argumentând că menținerea în arest a inculpaților este necesară, totuși interesului instrucției, interes care este inexistent, ceea ce rezultă din însăși constatările Onoratei Camere.

II. Al doilea motiv al respingerii apelului este celalt interes: al siguranței publice, fără să se menționeze însă în ce constă acest interes, fără să se arate că ar rezulta din împrejurările și circumstanțele cauzei temerea că preveniții lăsați liberi, s'ar putea substrage judecății dispărând din țară, sau orice alt temei care să înlăture puțința liberării lor. Art. 161 proc. pen. cuprinde un principiu general, după care orice sentință sau decizie pronunțată în materie corecțională trebuie să fie motivată, dispozițiune edictată atât în interesul unei bune administrațiuni a justiției și mer. dere ce trebuie să inspire justițiabililor hotărârile judecătorești, cât și pentru a da posibilitatea instanțelor superioare de a controla judecata primilor judecători, principiu pre-

scris sub pedeapsă de nulitate. De această obligațiune, precum și de aceia înscrisă sub articolul 113 proc. pen. nu poate fi scutită nici Camera de punere sub acuzare mai ales atunci când în urma unui apel, ea ordonă menținerea detențiunii preventive a inculpaților. Intrebuintarea unor formule vagi și stereotipe care pot face să se consacre adesea nedreptății și să se prelungească nelimitat detențiunea, formule cari se potrivesc la orice cauză și cum sunt cele adoptate de Onor. Camera din jurnalul Tribunalului menționat. Este în interesul instrucției și al siguranței publice „nu pot fi considerate ca o motivare“ în înțelesul articolului 113 proc. penală, mai ales când nu se arată faptele și împrejurările din care sunt deduse. Și aceasta cu atât mai mult, cu cât unul din motivele deciziunii, „interesul instrucției“ este și neîntemeiat în fapt, întrucât însăși onor. Camera constată că instrucția este terminată. Motiv contradictoriu, care se anulează prin înseși enunțările cuprinse în decizie. Așa fiind, onor. Camera de punere sub acuzare a dat o decizie nemotivată, prin care a respins apelul preveniților de a fi puși în libertate, și ca atare casabilă.

Având în vedere că recurenții pretind că decizia Camerei este dată cu exces de putere și viciată de nemotivare, prin aceia că pronunțându-se în apelul preveniților în contra jurnalului de reconfirmare no. 2339 din 1930 al Tribunalului Dolj s. II-a, adoptă motivarea Tribunalului care este contradictorie și complet vagă și stereotipă.

Considerând că potrivit art. 113 proc. pen. asupra necesității deținerii preventive, judecătorii se vor pronunța motivând că există un interes pentru instrucțiune ca inculpatul să rămână sub detențiunea preventivă.

Având în vedere că Tribunalul pronunțându-se asupra necesității deținerii recurenților, a motivat, motivare însușită și de Camera de punere sub acuzare prin decizia supusă recursului, că instrucția deși este terminată, deținerea este totuși necesară, atât în interesul instrucției cât și al siguranței publice;

Având în vedere că din modul cum este redactat acest considerent rezultă o contradicție, deși instrucția este terminată, deținerea este necesară instrucției.

Considernd că elementul siguranței publice este o noțiune care putând varia dela agent la agent, este necesar — pentru a-i determina întinderea și justificarea — a se arăta împrejurările cari formează pentru instanță convingerea că libertatea prevenitului ar periclita-o.

Considerând că Tribunalul și deci și Camera care adoptă motivarea sa, găsiind pur și simplu că deținerea este necesară instrucției — după ce a afirmat că aceasta a luat sfârșit — și nemotivând că măsura este edictată și în interesul siguranței publice, fără a se arăta din ce elemente ajunge la această convingere, din ce rezultă această necesitate, motivarea Camerei nu este făcută în spiritul art. 113 proc. pen. și ca atare decizia dată este casabilă.

Că așa fiind, motivele de casare apar fondate și se admit, iar recursul apare întemeiat și se admite în consecință.

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul și casează etc.

NOTA. — Sistemul preveniției constituie o suprimare a libertății individuale garantate de Constituțiune, de aceea legiuitorul a prevăzut corectivul eliberării provizorii în timpul instrucției și

al judecății. Oricare ar fi vina cuiva, el nu poate fi pedepsit decât de judecată.

Conform art. 88 pr. pen. nimeni nu poate fi oprit, ridicat, deținut sau arestat decât în puterea unui mandat emis de judecătorul de instrucție.

Dacă din greșală, un magistrat ar da un ordin de arestare ilegal, partea lezată are acțiune în daune la instanțele ordinare. (art. 3 și 8 pr. pen., 217 leg. org. jud. *Jurisprudența Generală* no. 40, 1925).

Arestarea făcută de un agent al forței publice fără mandat în regulă, constituie o arestare ilegală pedepsită de art. 149 c. pen. (Cas. II, Bulet. p. 242 1902. *Curierul Judiciar*, 40, 1910).

În caz de flagrant delict arestarea este permisă ori cărui ofițer și agent al poliției judiciare care poate să ducă pe inculpat în fața procurorului. (art. 39, 40, 47 pr. pen.).

Procurorul dă rechizitoriul introductiv și trimite pe inculpat odată cu rechizitoriul la judecătorul de instrucție cerându-i să dea mandat, sau îl trimite direct la tribunal după legea micului parchet.

Se pedepsește conform art. 149 c. pen. funcționarul care abuzând de autoritatea sa ar aresta pe o persoană în afară de cazurile și formele prevăzute de lege.

Codul penal prin art. 272 pedepsește cu 2 ani închisoare pe orice particular care va aresta pe o persoană fără ordinul autorității competente.

Din art. 106 pr. pen. rezultă că judecătorul de instrucție sesizat cu o afacere care e de competența altui judecător, poate să emită mandat de arestare, rămânând ca mai târziu arestatul să fie trimis la locul unde urmează a fi făcută instrucția.

Legea din 19 Martie 1902 relativă la mandate și eliberarea provizorie a căutat să dea deținutului garanția contra arbitrarului instrucțiunii.

Detențiunea, conform acestei legi, are un caracter provizoriu, putându-se prelungi în interesul siguranței. Dar în acest caz Camera trebuie să-și motiveze hotărârea.

Prin legea libertății individuale din 1902 arestarea în materie de crimă este obligatorie cu corectivul introdus prin art. 93 alin. final că chiar în materie de crimă prevenitul poate fi lăsat în libertate provizorie.

Legiuitorul a luat o serie de măsuri pentru a garanta libertatea individuală și a împiedica arbitrarul judecătorului de instrucție, spre a nu se folosi cu ușurință de măsura gravă a deținerii preventive.

Dreptul de arestare al judecătorului de ocol

Prin derogare, art. 54 legea jud. de ocoale din 1907, a dat și judecătorului de ocol dreptul de arestare, atât în afacerile cari intră în competența sa, cât și în acele cari ies din jurisdicția sa.

Pentru afacerile de competența sa, judecătorul de ocol este suveran apreciator dacă prevenția este

utilă sau nu, iar pentru afacerile ce trec de competența sa, arestarea nu poate trece peste 5 zile, termen în care e obligat să înainteze actele la parchet.

Contra emiterii mandatelor de arestare de către judecătorul de ocol, în timpul instrucției, inculpații pot face numai cerere de eliberare pe cauțiune, către judele de ocol, căci mandatul de arestare emis de judecătorul de ocol pentru faptele supuse jurisdicției lor nu sunt supuse confirmării.

Dacă la sfârșitul instrucției judecătorul de instrucție menține mandatul de arestare, inculpatul rămâne în stare de arest pe tot timpul judecării fondului procesului.

Când instrucția se face de judecătorul de ocol și dacă el trimite în judecată pe inculpat în stare de arest, inculpatul rămâne în timpul judecării tot în stare de arest. (*Curierul Judiciar*, 1913, p. 733).

Inculpatul are drept să facă cerere de eliberare după terminarea instrucției, în tot timpul judecării fondului procesului la judecătorul de ocol ca judecător de fond.

Confirmare

În interesul libertății individuale s'a prevăzut ca mandatul judecătorului de instrucție să fie supus confirmării tribunalului, procurorului rămânându-i dreptul de a ataca cu opoziție la Camera mandatul de arestare.

Mandatul de arestare trebuie confirmat în 3 zile dela luarea integrorului de către tribunal, cu apel la Camera conform art. 127 pr. pen. (Art. 97, 198, pr. pen. și 216 l. org. jud.).

Reconfirmarea se socotește dela data mandatului iar nu dela data reconfirmării. Art. 290 l. org. jud. se pronunță în sensul că tribunalul urmează să se pronunțe după o lună dela data primului mandat, urmând tot așa din lună în lună până la darea ordonanței definitive.

Motivarea mandatului

Prin art. 100, 101 pr. pen. s'a prevăzut ca mandatul de arestare să fie motivat și să cuprindă sub sancțiunea nulității:

1) faptul pentru care prevenitul este urmărit, descris în rezumat; 2) cauza care a provocat mandatul; 3) calificarea faptului și 4) pedeapsa prevăzută de lege.

Fără unul din aceste elemente esențiale, mandatul e nul.

Simpla enunțare a articolului de lege și că faptul e grav nu e suficient, trebuind să se motiveze în ce constă gravitatea și care este pericolul de a lăsa pe prevenitul în libertate. (Cas. II, decizia Filipovici no. 1307, 1919).

Prin legea de organizare judecătorească s'a supus controlului Tribunalului mandatul de arestare emis de judecătorul de instrucție, pentru a se evita astfel arbitrarul și erorile posibile.

Tribunalul confirmă și reconfirmă mandatele de arestare, în Camera de consiliu.

Tribunalul chemat să judece confirmarea unui mandat, fiind o instanță de control, el nu poate să statueze asupra culpabilității nici asupra competenței fie rationae loci, fie rationae materiae. (Art. 97 pr. pen., *Curierul Judiciar*, 1925, pag. 164).

Liberare provizorie

Art. 117 și 121 pr. pen. prevede eliberarea provizorie, cu sau fără cauțiune în orice materie și în orice stare a procesului.

Cu toate acestea cererea de liberare poate fi respinsă când detențiunea e necesară în interesul instrucției sau este reclamată de un interes al siguranței publice.

Inalta Curte prin decizia ce adnotăm s'a arătat zeloasă apărătoare a libertății individuale, casând deciziunea Camerii care n'a motivat îndeajuns necesitatea deținerii inculpatului, urmând de altfel o veche jurisprudență a Inaltei Curți.

După terminarea instrucției, potrivit art. 113 pr. pen. inculpatul poate fi menținut mai departe în arest, în interesul siguranței publice, însă pentru aceasta Camera trebuie să motiveze și să arate elementele pe cari își sprijină această convingere.

S'a decis totuși cândva că dacă după terminarea instrucției Camera deține pe inculpat în detenție preventivă, prin aceasta chiar, în mod implicit dar neîndoelnic, a decis că menținerea este impusă de interesul ordinii publice, din moment ce Camera constătase că recurența nu se găsea în primul caz și anume al instrucției neterminate. (*Jurisprudența*, 2, 1911).

Prin deciziunea de mai sus, Inalta Curte revine și precizează că nu e suficient ca necesitatea deținerii să rezulte în mod implicit și neîndoelnic, ci trebuie să se arate expres și detaliat în motivarea deciziunii în ce constă periclitarea siguranței publice în caz de eliberare. Este o garanție mai mult a libertății individuale.

Punerea în libertate poate fi făcută fie prin liberare provizorie, fie prin anularea mandatului pentru un viciu oarecare.

Cererea de liberare provizorie este admisibilă chiar dacă prevenitul s'a sustras de sub mandatul de arestare emis contra lui și nu s'a lăsat încarcerat. (Gaz. Pal., 18 Aprilie 1929; Rec. des Somm., 6, 1930, p. 580).

Acuzații trimiși în chiar anul în curs în judecata Curților cu jurați permanentizate, pot cere liberarea provizorie dela curțile cu jurați obicinuite, care își păstrează competența după dreptul comun. (Cas. 2291, 1925).

Cauțiune

Cauțiunea dela instrucție poate servi pentru valabilitatea recursului? Se decide în general că libertatea obținută la instrucțiune își produce efec-

tele și pentru instanțele de fond și deci și pentru recursul în Casație.

Cauțiunea dela instrucție servește după această părere și pentru admisibilitatea recursului în casație. Chestiunea e totuși controversată și Casația a variat.

Prevenitul pus în libertate pe cauțiune se poate prezenta în recurs liber pe baza acestei cauțiuni. (Cas. S. U. din 8 Mai 1897, *Dreptul*, 45 din 1897).

Inalta Curte s'a pronunțat însă în sensul că liberarea pe cauțiune la primul recurs nu e suficientă la un al doilea recurs. În noul recurs recurentul trebuie să obțină din nou liberarea pe cauțiune dela Tribunalul de trimitere sau să se pună în stare de arest. (*Jurisprudența Generală*, no. 18, din 1925).

După o jurisprudență cam veche, Camera de punere sub acuzare este competente a da libertate provizorie cu cauțiune chiar după pronunțarea deciziei de trimitere la Curtea cu jurații. (Cas. II, *Dreptul*, 1874, p. 345; Contra: *Curierul Judiciar*, 7 și 23, 1930).

S'a mai decis că, Camera de punere sub acuzare comite exces de putere și nesocotește principiile în materie de libertate provizorie, când respinge apelul făcut în contra jurnalului de confirmare a mandatului de arestare, pe motiv că, din moment ce posterior acestei confirmări, apelantul a fost liberat pe cauțiune, apelul său urmează a fi respins ca fără interes.

În adevăr, prin liberarea provizorie, prevenitul nu recapătă libertatea deplină, ci o libertate supusă unor anume restricțiuni, deoarece după art. 124 proc. pen., cel liberat pe cauțiune trebuie să se prezinte îndată ce e chemat, sub pedeapsă — când nu justifică o cauză legală de împiedicare, — de a pierde cauțiunea, apoi în nici un caz nu poate trece peste fruntarii, fără permisiunea justiției și nici să-și schimbe domiciliul, fără a vesti mai dinainte justiția. (Cas. II, dec. no. 1407, 3 Oct. 1921).

Autoritate de lucru judecat în materie de eliberare

În materie de eliberare provizorie nu se poate concepe autoritate de lucru judecat, întrucât e vorba de oportunitatea eliberării.

În ce privește însă anularea mandatului, ea are autoritate de lucru judecat, întrucât vițile mandatului de arestare au fost odată controlate de instanța care a reconfirmat mandatul.

Art. 119 pr. pen. prevede aceste două situațiuni deosebite, când întrebunțăm expresiunile „pus” sau „lăsat” în libertate, prin cuvântul pus înțelegând anularea mandatului, iar prin cuvântul lăsat, lăsarea lui în libertate provizorie.

Verificarea mandatului de arestare, în ce privește formele, odată făcută nu mai poate fi modificată cu ocaziunea unei cereri de eliberare provi-

zorie, întrucât se opune autoritatea lucrului judecat.

Nu trebuie a se confundă lăsarea în libertate de la începutul instrucției înainte de arestare, care se face conform art. 93, 94 pr. pen. și punerea în libertate care se face conform art. 113 pr. pen., dela capitolul „despre libertatea provizorie“.

Arestarea în materie de extrădare

Prin excepție la principiile generale în materie de arestare, mandatele de arestare emise în materie de extrădare nu sunt supuse controlului din partea puterii judecătorești.

Rezolvarea cererilor de extrădare aparține exclusiv guvernului, arestarea îmbrăcând caracterul unui act de guvernământ și ca atare arestarea rămâne la exclusivă apreciere a puterii executorii, din ordinul și prin delegația căreia urmează și organele judecătorești. (Cas. II, decizia penală no. 5983, 1929).

Art. 103 din Constituție reglementează numai recursul în materie judiciară, iar prin art. 107 din Constituție se exceptează în mod formal actele de guvernământ dela controlul puterii judecătorești.

Quid însă în cazul când s'ar cere extrădarea unui român? Credem că în acest caz calea apelului și recursului ar fi admisibilă. Mandatul de arestare poate să subziste pentru faptul imputat, și va fi supus căilor de atac obicinuite, căci eroarea nu poate rămâne nereparată.

Extrădarea este bazată pe convenții internaționale privitoare pe supușii străini, nu pe naționali noștri.

În art. 4, codul penal se ocupă de crimele sau delicturile comise de un român în străinătate

Crimele comise în străinătate de un român se pedepsesc în țară, chiar în lipsă, iar delicturile numai la reîntoarcerea în țară a autorului lor.

Tratatele de extrădare exceptând crimele și delicturile politice, o asemenea cerere nu ar putea fi admisă. (Rec. des somm. 8, 9, 10, 19, 29, p. 771).

Crime conexe cu delictule. Rearestare.

După art. 120 pr. pen. Camera are dreptul de a ordona rearestarea preveniților lăsați în libertate, când procesul nu se poate judeca și suferi amânări din cauza neprezentării acuzaților, regulat citați.

Curtea cu Jurați are dreptul a se pronunța asupra rearestării? După art. 120 pr. pen. s'ar părea că instanța în fața căreia se află pendinte cercetarea crimei poate revoca măsura de punerea ei în libertate.

Inalta Curte s'a pronunțat însă în sens negativ revenind asupra unei alte jurisprudențe a sa. (Cas. II, decizia 4843 din 1926).

Din art. 120 pr. pen. rezultă că singura instanță competentă să ordone rearestarea este Camera, după cererea procurorului. Curtea cu juri în con-

formitate cu art. 117 pr. pen. poate admite, liberarea provizorie când ea funcționează, nu are însă și dreptul să ordone rearestarea acuzatului. (Cas. II, 847, 1925, 3078 și 4683, 1928; *Contra* : Cas. II, 4843, 1926 în C. G. Rătescu, și Pavelescu p. 7.).

Din art. 120 pr. pen. zice Inalta Curte, prin jurisprudența sa din 15 Dec. 1926, asupra căreia a revenit, rezultă că legea deși vorbește numai de Cameră, dar aceasta nu exclude dreptul de a se pronunța în această materie și Curtea cu jurați când ea funcționează. (Cas. II, 4843, 1926).

Quid când conex. cu crima s'au trimis în judecată și alți inculpați pentru delict.

Aceștia pot fi rearestați după art. 234 pr. pen., în materie de delict camera nu poate ordona arestarea dacă inculpații nu se găseau arestați de instrucție.

În materie de delict închisoarea preventivă nu este prescrisă de lege, ea neapărată.

Legea prin art. 225 pr. pen. ordonă liberarea dela închisoare în caz de pedeapsă corecțională când prevenitul este trimis la tribunal conform art. 234 și 22 pr. pen.

Camera pronunță numai darea sa în judecată, nu și arestarea. (C. G. Rătescu și N. Pavelescu, pagina 669).

După art. 227 și 234 pr. pen. când camera pronunță punerea prevenitului sub acuzare, pentru crimă ordonă în acelaș timp și arestarea lui, întru cât conform art. 136 pr. pen. mandatul de arestare emis de judecătorul de instrucție în materie de crimă își conservă puterea sa executorie numai până ce se va statua de către cameră.

Camera nu e în drept să ordone arestarea în materie de delict, când inculpatul a fost lăsat liber până în acel moment, având acest drept numai în caz de dare în judecată pentru crimă.

În materie de contravenție Camera trebuie să ordone punerea în libertate, odată cu trimiterea în judecată.

În materie de delict, camera poate să mențină arestarea dacă prevenitul era liber (art. 225 și 234 pr. pen.).

Crime conexe cu delictule. Judecare în contumacie.

În lipsa unora din acuzați, cei invinuiți de crime pot fi judecați potrivit dispozițiilor art. 470 pr. pen. ca contumaci iar cei răspunzători de delictule politice și de presă urmează a fi cercetați în lipsă conform art. 483 pr. pen. fără asistența juraților, având drept de opoziție.

Quid în ce privește pe cei invinuiți de delictule comune și trimiși la jurați conex cu acuzații trimiși pentru crimă ?

După unii ei pot fi judecați ca contumaci prin aplicarea art. 470 și urm. pr. pen.

După alții se aplică și acestora textul art. 483

pr. pen. dela delictele politice. Vor fi judecați în lipsă, fără jurați, cu drept de opoziție.

Credem că după art. 483 pr. pen. delictele de presă pot fi judecate cu opoziție, întrucât aceste delictes nu trec pe la Camera ei se trimit direct la Curtea cu Jurați, așa în cât textul nu ar putea fi aplicat la delictele conexe cu crimă trimise de Camera odată cu erima și cari urmează procedura instanței în fața căreia au fost trimiși spre a fi judecați, adică procedura dela jurați.

În caz când conex cu crima s'au trimis și acuzați pentru delict, camera poate ordona arestarea lor, sau rearestarea în cazul art. 120 pr. pen., căci art. 225, 227 pr. pen. se referă la cazul când acuzații sunt trimiși la tribunalul corecțional iar nu la rearestarea prevăzută de art. 120 pr. pen.

Acuzații trimiși la jurați pentru delict conex cu alți acuzați pentru crimă urmează procedura acestora din urmă, li se comunică lista juraților li se ia interogatoriul, sunt contumaci în caz de lipsă și deci pot fi iar arestați și rearestați.

După art. 120 pr. pen. credem deci că ei pot fi arestați căci art. 120 pr. pen. are în vedere rearestarea în scopul judecării procesului, pe câtă vreme art. 234 pr. pen. are în vedere trimiterea în judecată. Inculpații pentru delict, dați în judecată conex cu preveniții pentru crimă suportă consecințele situației acestora și urmează procedura dela jurați.

Curțile cu jurați un pot pronunța deciziuni în lipsă. În materie de crimă, dacă acuzatul lipsește și nu poate fi găsit se procede după forma specială a contumaciei, fără drept de opoziție, afară de delictes de presă pentru care este text special.

Conexitate

Delictes conexe cu crima sunt atrase în judecata Curții cu jurați conform art. 221 și 222 pr. pen. iar delictes de presă sunt de competența Curții cu jurați conform art. 226 pr. pen.

Complicii sunt atrași în judecata curții cu jurați conform art. 512 și 513 pr. pen.

Conexitatea, poate fi privită din punct de vedere al competenței și în ce privește urmărirea.

Faptele conexe duc la juncțiunea procedurii de instrucțiune și judecată.

Judecătorul competent pentru un fapt, prin conexitate devine competente să instruiască sau să judece alt fapt, cu toate că față de acesta n'ar fi competente nici rationae loci, nici rationae materiae.

După art. 221 pr. pen. camera e datoare să statueze prin una și aceeași deciziune asupra delicteslor conexe, în baza principiului indivizibilității instrucției și a judecării.

Tot astfel în cazul art. 493 pr. pen. când cineva e trimis direct la Curtea de apel, complicii și coautorii sunt trimiși tot la aceeași instanță.

Legea a lăsat cu totul la aprecierea Camerii, dreptul de a disjunge o afacere, trimitând pe inculpații pentru delict fie la jurați, fie la tribunal.

După art. 226 pr. pen. Camera e datoare să trimită prin aceeași deciziune pe toți preveniții trimiși înaintea sa, pentru crimă, delictes sau contravențiuni.

Camera va ordona trimiterea și a acestora din urmă înaintea Curții juraților deși faptul ar fi simplu delict sau contravenție.

Armurierul care a vândut revolverul de care s'au servit acuzatul, urmează deci a fi trimis tot la jurați ca contravenient la legea portului armelor.

Odată trimiși la jurați din art. 332, 333 pr. pen. rezultă că disjungerea la jurați o poate ordona din oficiu, însă judecata urmând tot înaintea Curții, neputând trimite pe inculpați la tribunal.

Aceasta pentru ca să nu se divizeze instrucția care s'a făcut și pentru bunul mers al justiției, ca să se poată judeca deodată, atât acuzatul pentru crimă cât și cel de contravenție.

După formula din art. 110 al. 3 pr. civ. conexitatea există ori de câte ori între două infracțiuni se poate stabili o strânsă legătură intrinsecă.

Cu privire la prorogarea de competență în caz de conexitate sau indivizibilitate a se vedea *Tanovicanu-Dongoroz*, V, p. 152; *Garaud* II, p. 395; *Roux*, p. 514.

Crimele săvârșite de minori sunt privite ca delictes (art. 63 c. pen.).

Ele se judecă la tribunal.

Prin excepție complicitatea cu majori atrage și pe minori la jurați.

Când atât pedeapsa autorului principal, minorul, cât și a complicelui major e închisoarea corecțională, instanțele corecționale sunt competente pentru toți. (Art. 50 al. 2, 51 c. p., 264, 265 c. pen., *Jurisprudența Română* 22 din 1914).

Complices major, urmează a fi trimis la tribunal, dacă autorul principal este minor, căci deși complicesle e major, dar faptul său fiind pedepsit ca delict, nu poate fi trimis la jurați. (Art. 65 c. pen.).

Complicitatea la lovire cauzatoare de moarte se pedepsește ca delict, spre deosebire de complicitatea la crimă de omor, care se pedepsește ca crimă.

Complicitatea la crimă trimitându-se la jurați, atrage și pe minorul autor principal al crimei.

Pentru delictes de presă și minorii merg la jurați. (Art. 24 și 105 constituție, 65 c. pen. *Dreptul* 14 1916).

Când delictesle sunt conexe, instanța se prorogă.

Dacă un tribunal chemat să judece două delictes conexe, unul de competența sa, iar altul de competența judelei de ocol, găsește că faptul mai grav, de competența sa, nu există, este obligat să-și declină competența.

În caz de conexitate în materie de delictे indivizibile, competența aparține instanței a cărei jurisdicție e mai întinsă.

Dacă făptuitorii aceluiași delict sunt justițiabili unii de o jurisdicție ordinară alții de o jurisdicție excepțională, competența aparține instanței care prezintă pentru acuzați mai multă garanție. (*Jurisprudența Generală*, an. III, nr. 9).

Dacă totuși judecând achită, și procurorul nu face apel contra achitării, sentința se consideră dată în prima și ultima instanță, fiindu-i închisă calea apelului. (*Curierul Judiciar* no. 12 din 1925).

Procedura la Cameră

Rechizitoriul trebuie făcut în scris și apoi citit la cameră. Constatarea că s'au depus rechizițiuni scrise și subscrise trebuie făcută sub pedeapsă de nulitate (art. 229 pr. pen.).

Citirea lor nu e obligatorie, procurorul general putând să le susțină și oral destul că rechizitoriul să fie scris, să fi fost depus pe masa camerei.

Procurorul general poate modifica rechizitoriul până în momentul pronunțării deciziunii camerei, chiar în caz de amânarea pronunțării.

Modificarea poate fi făcută și oral? Se decide afirmativ.

Procurorul trebuie să depună rechizitoriul scris, atât în materie de crimă când camera procedează ca instanță de trimitere cât și în caz de opoziție și apel când camera funcționează ca instanță de apel, căci art. 137 și 127 se referă la art. 135 pr. pen. care prevede că se urmează procedura scrisă dela capitalul pentru punerea sub acuzare. O jurisprudență veche a Casăției s'a pronunțat însă în sens contrar. (*Tănăsescu*, Camera de acuzare p. 193).

Când partea civilă face opoziție și cere a se da ordonanță de trimitere și pentru crimă, procurorul general va face raportul prescris sub pedeapsă de nulitate prevăzută de art. 214, 220 pr. pen.

Când camera este sesizată de apelul prevenitului nu e necesar acest raport. Când camera este chemată a se pronunța asupra opozițiunii preveniților, în care caz este destul să se constate că ministerul public a fost ascultat în concluziile sale orale, Camera nu poate afirma în decizie culpabilitatea inculpatului.

Totuși această afirmare de culpabilitate, inserată în motive ca răspuns la un memoriu, nu poate atrage casarea deciziei. (Rec. des som 8. 9. 10 din 1299, p. 786).

Procurorul general trebuie să facă rechizitoriul în urma unei opoziții a părții civile care cere a se declara caz de urmărire pentru incendiu.

Camera nu poate fi sesizată în materie de crimă decât prin raportul scris al procurorului general, căci camera nu poate trimite o afacere la jurați fără rechizitoriul scris.

Retragerea procurorului general și a grefierului. *Art. 219 pr. pen.*

Retragerea procurorului general dela deliberația camerei e o formalitate substanțială, a cărei nerespectare atrage casarea deciziunii camerei.

Constatarea acestei formalități nu e prevăzută sub pedeapsă de nulitate atr. 229 pr. pen. necerându-o sub pedeapsă de nulitate.

Afirmarea că ea nu s'a îndeplinit trebuie dovedită de cel ce o face. (Cas. II, *Curierul Judiciar* 1904, p. 204).

Executarea sentințelor condamnatoare

După art. 193 și 399 pr. pen. sentințele se execută de procurorul tribunalului și de procurorul general, în termen de 24 ore dela data de când rămân definitive.

Deciziile camerei se execută asemenea de procurorul general.

Puterea mandatului de arestare emis de judecătorul de instrucție încetează conform art. 135 și 136 pr. pen.

Arestații sunt ținuti în baza deciziei camerei, care li se comunică.

Dispăruții sunt arestați printr'un nou mandat, emis de procurorul general.

După unii, s'ar cuveni ca procurorul general să emită un nou mandat de arestare căci cel emis de judecătorul de instrucție a pierdut puterea sa executorie, din ziua când Camera a statuat.

Prin decizia sa, Camera ordonă agenților puterii publice să pună mâna pe prevenit și să-l ducă la Casa de opreală a Curții cu jurați. Această dispoziție ține loc de mandat de arestare.

După unii, ordonanța de arestare dată de Cameră e suficientă și nu mai e necesar un nou mandat de arestare.

Camera prin ordonanța sa menține starea de arestare, nu mandatul de arestare al judecătorului de instrucție, care încetează de a avea efect.

După art. 398 pr. pen., condamnățiunea se execută în termen de 24 ore după expirarea termenului de 3 zile libere rezervate pentru facerea recursului, dacă nu s'a făcut recurs și 24 ore dela primirea deciziei de respingerea recursului.

Nimeni nu poate fi primit la închisoare decât în virtutea unui mandat de depunere de arestare, sau a unei deciziuni de trimitere înaintea Curții cu jurați sau a unei deciziuni ori sentințe de condamnare. Deciziunea și sentința se execută de parchet care emite mandat de arestare (art. 581 pr. pen.).

Tribunalul corecțional nu poate face executarea hotărârilor sale. Numai ministerul public are sarcina de a face executarea.

Deciziunea de contumacie nu se execută de procurorul general. Ea e platonice și nu produce nici un efect, întrucât prin prezentare hotărârea rămâne

ca, și cum nu ar fi fost. Acuzatul, poate face cerere de eliberare la Cameră întru cât mandatul de arestare nu-și are rost. El stă în închisoare pe baza primului mandat de arestare, nu pe baza mandatului de arestare în executarea deciziei de contumace, care nu poate fi executată (art. 470 pr. pen.).

Decizia dată în contumacie este totuși executorie în ce privește bunurile condamnatului, chiar mai înainte de a fi irevocabilă.

Investirea judecătorului de instrucție

În regulă generală judecătorul de instrucție este investit prin rechizitorul procurorului, prin constituirea de parte civilă a persoanei vătămate, singur, din oficiu, în caz de flagrant delict și conform art. 45 pr. pen.

Judecătorul de instrucție este sesizat prin rechizitoriu în rem și în personam.

Dacă prin ordonanță sa a reținut numai un fapt, Camera nu e în drept să ordone supliment de instrucție pentru al doilea fapt, nereținut de judecătorul de instrucție, decât dacă a fost sesizată prin opoziția părții civile nu a procurorului. Prin simple concluzii orale, procurorul general, nu poate cere supliment de instrucție.

De regulă, investirea se face pentru fapt, nu pentru persoane. (*Curierul Judiciar*, 30, 1908; *Contra: Tanoviceanu, Curierul Judiciar* 42 45, 1905).

În caz de supliment de instrucție, ordonat de Cameră, consilierul delegat poate delega la rândul său pe judele de instrucție respectiv în afară de luarea interogatorului, care trebuie să-l ia personal consilierul delegat.

Camera este în drept să trimită în judecată corecțională pe complicii cari ar reeși din instrucție chiar dacă procurorul n'ar fi deschis acțiunea publică contra lor, căci Camera are competența în rem cu privire la afacerea ce a fost instruită și numai pentru altă afacere pentru care nu s'a deschis acțiune publică n'ar putea trimite.

Rechizitoriul după unii este în personam nu în rem, fiind privitor la persoană, nu la afacere și dacă reiese vinovăția altor persoane va cere procurorului deschiderea acțiunii publice conform art. 58 pr. pen.

Judecătorul de instrucție nu se poate investi singur afară de flagrant delict, nici cu privire la alte persoane, nici relativ la alte afaceri. (*Tanoviceanu-Dongoroz*, IV, 577, 582, 584).

În caz de cercetări conform art. 45 pr. pen., investirea este în rem, nu în personam.

Redeschiderea unei afaceri clasate de judecătorul de instrucție printr-o ordonanță de neurmărire, o poate face și aprecia numai procurorul. Judele de instrucție sesizat de partea civilă nu poate reîncepe instrucția dacă procurorul căruia s'a trimis plângerea, nu s'a sesizat. (*Rec. des Somm.*, 1930, no. 2, p. 226. A se vedea *Sirey* 1907, 1, 377 cu nota *Demogue*).

Dreptul părții civile de a provoca o cercetare la instrucție nu se întinde și la contravenții, (*Rec. des somm.* 8, 9, 10, 1929 p. 7, 12).

Parte civilă. Alegere de domiciliu

Opoziția părții civile la ordonanța de neurmărire trebuie formată în 3 zile din ziua notificării ordonanței la domiciliul de dânsa aleasă la locul reședinței tribunalului (art. 65 și 137 pr. pen).

În caz când partea civilă nu și-a ales domiciliul la reședința tribunalului, ea va trebui să ia cunoștința de opoziție făcută peste termenul de 3 zile dela pronunțare e tardivă.

În lipsă de alegere de domiciliu a părții civile în circumscripția județului de instrucție competent, ordonanța de neurmărire devine definitivă în privința sa, din ziua când ea a fost pronunțată. (*Gaz. Pal.*, 22 Nov. 1929; *Rec. des somm.* 1, 1930 pag. 9).

Dacă partea civilă nu a făcut alegere de domiciliu și a făcut opoziție după 3 zile, opoziția trebuie respinsă deși s'ar constata că partea civilă ar locui într-o comună rurală și deci nu a putut lua cunoștința de ordonanța judecătorului de instrucție. (*Cas. II Jurisprudența română* 33, 1915).

După art. 137 pr. pen. partea civilă poate face opoziție la Cameră contra ordonanței judecătorului de instrucție în termen de 3 zile dela notificarea ordonanței la domiciliul ce ea își va alege în orașul unde se află reședința tribunalului, conform art. 65 pr. pen. iar dacă partea civilă nu și-a ales un astfel de domiciliu, și a făcut opoziție după acest termen, opoziția sa trebuie respinsă ca tardivă, chiar când partea civilă ar locui într-o comună rurală și nu ar fi putut lua cunoștința de ordonanța judecătorului de instrucție, întru cât în asemenea cazuri, termenul de trei zile are a se socoti dela data ordonanței (Camera de Acuzare București, Dec. 870 din 15 Nov. 1929).

Notarul care notifică ordonanța fără asistența martorilor se poate face culpabil de fals.

Termenul opoziției părții de neurmărire curge de la comunicarea acestei ordonanțe, făcută pe cale administrativă de către notar față de doi martori.

Opoziția făcută peste 3 zile dela comunicare e tardivă.

În caz când afacerea a fost clasată de procuror iar nu de judecătorul de instrucție, partea civilă care nu s'a constituit parte civilă nu poate ataca ordonanța cu apel la cameră, întru cât în caz când nu există parte civilă constituită ca atare, judecătorul de instrucție nu este ținut să dea ordonanță.

Dacă însă acțiunea publică însăși este lipsită de elemente penale, obligația de a face cercetări încetează pentru judele instructor (*Cas. Fr. Rec. des somm.* 3, 1930 p. 265).

N. JAC CONSTANTINESCU

Președinte la Curtea de Apel din București

INALTA CURTE DE CASAŢIE ŞI JUSTIŢIE S. III.

Audiența de la 19 Martie 1930

Președinția D-lui OSCAR N. NICOLESCU, Prim Preș.

Ministerul Instrucțiunii cu Paul Negulescu

Decizia No. 473*)

Spor de scumpete. Cumul de funcțiuni. Funcționarul ocupând două funcțiuni cere dreptul la sporul de scumpete și pentru cea de a doua funcțiune. Art. 16, 17, 18 din Statut.

Sporul de scumpete constituie parte componentă a salariului, iar nu un accesoriu al lui, cum sunt indemnitatea de chirie, ajutorul pentru familie, cheltuielile de reprezentare, diurnele și indemnitățile de transport în caz de mutare, prevăzute de art. 16 și 18 din legea Statutului funcționarilor.

Acest spor având de scop după definiția legii, a majora în măsura posibilităților bugetare și pe tot timpul deprecierea valutei, salariile tuturor funcționarilor, urmează că, atunci când legiuitorul prin art. 17 din Statut a dat funcționarilor cu două funcțiuni dreptul de a primi pentru a doua funcțiune salariul de bază fără accesorii, el a înțeles ca funcționarul să primească pentru vremurile anormale de depreciere a valutei, salariul de bază întreg, adică sporul cu adaosul de scumpete și care corespunde realmente cerințelor actuale ale traiului, iar nu salariul inițial prevăzut în buget pentru timpul probabil al revenirii la vechea valută.

C u r t e a,

Ascultând cetirea raportului făcut în cauză de d-l Cons. C. Romano, pe d-l av. T. Dragoș în dezvoltarea motivelor de casare, pe d-l av. I. V. Gruia și pe intimat în combateri, cum și concluziunile d-lui procuror general I N. Stambulescu pentru respingerea recursului și

Asupra motivului de casare:

„Violarea art. 16 și 17 din legea Statutului Funcționarilor Publici. Curtea de Apel adaogă la salariul de bază aferent celei de a doua funcțiuni a intimatului în curs, și indemnitatea de scumpete, de și potrivit art. 16 citat această indemnitate constituie un accesoriu, iar art. 17 și următorii prevede că funcționarul cu două funcțiuni nu primește „pentru a doua funcție decât salariul de bază fără accesorii”.

Deliberând:

Asupra motivului de casare:

Considerând că în conformitate cu art. 16 și 18 din legea Statutului funcționarilor publici, funcționarii — pe lângă salariul de bază corespunzător gradului sau funcțiunii — au dreptul de a primi: 1) o indemnitate de chirie, în cazul când nu li se dă locuința în natură, 2) un supliment sau ajutor de familie, pentru cei care au copii, 3) cheltuieli de reprezentare pentru unele funcțiuni care reclamă atari cheltuieli, 4) diurne și cheltuieli de deplasare, pentru delegațiuni sau însărcinări speciale și 5) indemnități de transport în caz de mutare,

Considerând că în afară de aceste alocațiuni suplimentare, cari constituiesc accesoriile propriu zise ale salariului de bază — după cum rezultă și din art. 63 din legea generală de pensiuni, și care se acordă funcționarilor independent de scumpetea sau efinătatea vieții, legea mai prevede prin același articol, ca măsură tranzitorie în mod excepțional și până la intrarea în normal adăogirea la salariu a unui spor de scumpete.

*) Dată după divergență.

Considerând că acest spor sau adaos are de scop — după însăși definiția legii — de a majora în măsura posibilităților bugetare și pe tot timpul deprecierei valutei, salariile tuturor funcționarilor; că prin urmare el nu poate fi considerat ca un accesoriu sau anexă la unele salarii, în felul indemnizațiilor mai sus arătate deoarece el nu răspunde ca acestea, necesităților proprii unor anume funcțiuni, situațiuni sau categorii de funcționari, ci ca un element constitutiv al oricărui salariu de bază, menit a redă acestui salariu — până la intrarea în normal — valoarea și însemnătatea lui reală, în raport cu scumpetea lucrurilor de primă necesitate.

Că astfel fiind urmează a decide că atunci când legiuitorul prin art. 17 a dat funcționarului cu 2 funcțiuni, dreptul de a primi pentru a doua funcțiune „salariul de bază fără accesorii”, el a înțeles ca funcționarul să primească, pentru vremurile anormale de deprecierea monedei, salariul de bază întreg, sporul cu adaosul de scumpete și care corespunde realmente cerințelor actuale ale traiului, iar nu salariu inițial, prevăzut în buget pentru timpul probabil al revenirii la vechea valută; că dar ceiace legea voeste să reducă din retribuțiunea celei de a doua funcțiune sunt accesoriile propriu zise, astfel cum au fost definite și caracterizate mai sus, iar nu și sporul de scumpete, care constituie parte componentă a salariului.

Că, în speță, Curtea de Apel judecând și hotărând în conformitate cu aceste principii, n'a violat art. 16 și 17 din legea Statutului funcționarilor publici și a făcut o justă aplicațiune a acestor texte.

Că dar motivul de casare fiind neintemeiat, recursul urmează a se respinge.

Pentru aceste motive, respinge recursul, etc.

CURTEA DE APEL IAȘI S. II

Audiența dela 15 Mai 1930

Apelanți: S. Leibovici și C. Calmanovici prin d-nii avocați

Florin Sion și d. Rosetti

Intimați: Gh. Mavropoi și V. Alcaz prin d-nii avocați V.

Carp și Alfons Herovanu

Dovada cu martori, Art. 1191—1198 c. civ. Dovadă contra actului scris, Inadmisibilitate,

Nici direct, nici indirect nu se poate face dovada prin martori în contra clauzelor cuprinse în un act scris, fie chiar pentru a se dovedi că vânzarea s'a făcut pe baza unei întinderi alta decât cea din act, dar cunoscută în fapt de către partea adversă, întrucât la o atare dovadă se opune disp. art. 1191—1198 c. civ.

Asupra prelungirii dovezei cu martori cerută în apel de păriții Gh. Mavropol și V. Alcaz spre a dovedi că deși în actul de vânzare se prevede că din cuprinsul celor 10 hectare de teren, patru hectare sunt cu viță pe rod, însă în realitate reclamanții știau că sunt numai două hectare vie roditoare, astfel că nu mai poate fi îndrituiți a pretinde atăzi daune pentru diferență.

Că nici direct, nici indirect, prin prezumții rezultând din împrejurarea că reclamanții cunoșteau terenul vândut, părițul Gh. Mavropol nu poate fi primit a face cu martori dovada în contra clauzelor precise cuprinse în actul scris și autentificat intervenit între părți, în conformitate cu dispozițiunile art. 1191—1198 c. civ. care opresc dovada cu martori în asemenea cazuri.

Având deci în vedere că este inadmisibilă dovada cu martori ceată de părițul Gh. Mavropol, tinzând a dovedi că el nu a vândut în realitate decât 2 ha. cu viță pe rod, cu

toate că prin actul scris se arată că se vând 4 ha, de asemenea vie, respinge, etc.

NOTA. — Prin sentința Tribunalului Iași s. II-a, din Noembrie 1928, de către domnii judecători V. Iorga și V. Miculescu, se admisesse dovada cu martori în contra prevederilor unui act scris și autentic, spre a se stabili că o parte avea cunoștință de starea reală a unui imobil vândut, de întinderea lui reală, care era alta decât cea din act, etc.

Curtea de apel a reformat în totul sentința Tribunalului, iar în privința dovezei cu martori, admisă de Tribunal, cât și a prelungirii ei, cerută în apel, Curtea o respinge „de plano”, motivând în mod sobru, că la aceasta se opune dispoziția categorică a art. 1191 c. civ.

În adevăr este principiu fundamental, consacrat de condica noastră civilă, că „*lettres passent témoins*” și că în contra, sau peste ceia ce cuprinde actul scris, după cum nici despre aceia ce s'ar pretinde că s'ar fi zis naintea, la timpul sau în urma confecționării actului, nu se admite proba testimonială; iar articolul 1191 c. civ. subliniază aceasta cu termeni energici, când spune, că: „*niciodată*” nu se va primi dovada cu martori și că b) această prohibițiune se întinde și la actele în care ar fi chestiune de o valoare, sau sumă, mai mică de 150 lei.

Și atâta timp cât instanța nu se găsea în vreunul din cazurile excepționale, dovada cu martori în contra și peste cuprinsul actului, evident că era inadmisibilă.

Cuprinsul unui act poate fi interpretat de judecători și mai ales atunci când diferitele lui stipulațiuni sunt *neclare, sau ambigue*; iar pentru aceasta legiuitorul pune la îndemâna judecătorilor și oarecari norme pentru interpretarea convențiunilor cuprinse în art. 977—985 c. civ.

Doctrina și jurisprudența au mers chiar mai departe admitând și utilizarea de dovezi extrinseci și chiar a dovezei testimoniale, dar numai atunci când actul ar cuprinde dispozițiuni neclare, susceptibile de două înțelesuri, incomplete, etc. și când actul prin sine însăși nu ar putea conduce la lămurirea unui înțeles. Dar atâta. De aceia bine a judecat Curtea, reformând hotărârea Tribunalului.

F. SION.

INFORMAȚIUNI

Credem nimerit să semnalăm cititorilor noștri interesul cu care juriștii din Bulgaria urmăresc misiunea noastră juridică.

Astfel, zilele trecute, d. M. Gabrovsky, consilier la Înalta Curte de Casație din Sofia a cerut autorizarea de a traduce în limba bulgară monografia colaboratorului nostru d. Traian Alexandrescu, asupra „*Daunelor morale*” apărute sub formă de notă în Curierul Judiciar No. 25 pe anul curent și publicată în urmă în broșură în editura revistei noastre.

Bine înțeles că autorizarea solicitată de d. consilier Gabrovsky a fost acordată.

SALARILE MAGISTRAȚILOR FRANCEZI

după decretul apărut în „Journal Officiel” din 29 Mai 1930

G R A D U L	dela 1 Iulie	dela
	1929	1 Octombrie
	Franci francezi	Franci francezi
I. Curtea de Casație		
Primul Președinte.....	130.000	150.000
Președinți de secțiuni.....	110.000	125.000
Consilieri.....	90.000	100.000
Procuror general.....	130.000	150.000
Avocați generali.....	90.000	100.000
Prim grefier.....	53.000	60.000
Secretarul general al primului președinte.....	31.000	35.000
Secretarul general al parchetului..	31.000	35.000
II. Curtea de Apel		
Curți de Apel din Paris.....	110.000	125.000
Prim Președinte.....	66.000	75.000
Președinți de secțiune.....	60.000	70.000
Vice președinți de secțiuni.....	60.000	70.000
Consilieri.....	54.000	62.000
Procuror general.....	110.000	125.000
Avocați generali.....	62.000	72.000
Substituiți generali.....	54.000	62.000
Secretar general al parchetului....	31.000	36.000
II. Alte Curți de Apel		
Prim Președinte.....	76.000	90.000
Președinți de secțiuni.....	50.000	58.000
Consilieri.....	41.000	47.000
Procurori generali.....	76.000	90.000
Avocați generali.....	44.000	52.000
Substituiți generali.....	41.000	47.000
III. Tribunale de bună instanță		
<i>Președinți :</i>		
Departamentul Senei.....	98.000	110.000
Clasa I.....	50.000	58.000
„ II.....	41.000	47.000
„ III.....	31.000	35.000
<i>Vice-Președinți :</i>		
Dep. Senei.....	50.000	58.000
Clasa I.....	41.000	47.000
„ II.....	33.000	37.000
„ III.....	25.000	28.000
Președinți de secțiune, Sena....	47.000	55.000
<i>Judecători de distincție :</i>		
Depart. Senei.....	50.000	58.000
Clasa I.....	35.000	39.000
„ II.....	27.000	30.000
„ III.....	22.000	24.000
<i>Judecători :</i>		
Dep. Senei.....	44.000	52.000
Clasa I.....	31.000	35.000
„ II.....	25.000	28.000
„ III.....	20.000	22.000
<i>Judecători asesori :</i>		
Dep. Senei.....	25.000	28.000
<i>Procurori :</i>		
Sena.....	98.000	110.000
Clasa I.....	50.000	58.000
„ II.....	41.000	47.000
„ III.....	31.000	35.000
<i>Substituiți :</i>		
Sena.....	44.000	52.000
Clasa I.....	31.000	35.000
„ II.....	25.000	28.000
„ III.....	20.000	22.000
Judecători subleanți.....	16.000	17.000

GRADUL	dela 1 Iulie	dela
	1929	1 Octombrie
	Franci francezi	Franci francezi
IV. Tribunale cantonale din jurisdicția Curții de Apel din Colmar,		
Judecători directori ai Tribunalului Colmar, Metz, Mulhouse și Strasbourg	41.000	47.000
<i>Judecători :</i>		
Clasa I	31.000	35.000
„ II	25.000	28.000
„ III	20.000	22.000
V. Justiția de pace.		
<i>Judecători de pace :</i>		
Hors Classe		
Clasa I	44.000	52.000
„ II	31.000	35.000
„ III	20.000	22.000
„ IV	16.000	17.000

Fără niciun comentariu

ALEX. VELESCU

† NICOLAE MITESCU

Nicolae Mitescu care a ilustrat timp de aproape 40 de ani, bara, a murit în împrejurări nenorocite. Infectat în urma unei operațiuni ușoare, s'a stins din viață, la o vârstă când ar fi putut încă să ducă în fața justiției autoritatea sa nediscuțată și strânsă lui logică, juridică neegalată până azi, la noi.

Născut la Craiova la 16 Februarie 1865, a terminat liceul în acest oraș la 1883. Și-a luat licența în matematici la Facultatea din București în 1889 și apoi a plecat la Paris de unde s'a întors licențiat în drept în 1893. În acelaș an s'a înscris în Baroul de Ilfov fiind ales membru în consiliul de disciplină de cinci ori consecutiv, ultima oară fiind pro-decan.

Până la război a fost avocat al Primăriei Capitalei și al Creditului Funciar Rural.

Prin moartea lui Nicolae Mitescu, corpul avocaților din București suferă o pierdere mare, colosal de mare. Erea figura cea mai distinsă, cea mai venerabilă. Din generația bătrână, erea desigur cel mai cu autoritate, prin trecutul lui, prin cinstea, prin erudiția, prin talentul, prin înfățișarea și caracterul lui aristocrat.

Ultimul timp din viața lui Mitescu a fost pentru el un calvar. Revolta omului cinstit se accentua cu cât zilele i se scurtau. Nu mai vedea posibilitatea unei înțelegeri a tuturor, asupra actelor sale din timpul războiului, cari pe nedrept au fost condamnate. Și 'n această chestiune, ca în tot ce a făcut în viață, Mitescu nu s'a folosit de cât de conștiinciozitate și de cinste. Cu ochii plini de lacrimi a repetat aceasta până 'n clipa morții, celor puțini cari îl înconjurau. A murit revoltat, și stoicismul său în îndurarea acestui calvar nedrept. L'a îmbătrânit, l'a consumat. O încercare de reabilitare din partea lui ar fi fost un act de lașitate și un motiv de speculă pentru dușmani. Structura lui sufletească îmbibată de cinste și de bunătate, de demnitate mai ales, l'a oprit să se supună judecății oamenilor răi. Și a suportat calvarul, făcând recurs înaintea conștiinței sale curate, unde câștigul de cauză nu era o indulgență ci o consolare. Și a câștigat.

Revolta îi era pornită numai din ciuda de a nu-și putea pune în valoare calitățile excepționale cari ar fi fost atât de necesare vieții noastre de Stat.

Omul mare e sortit mai totdeauna la ostracizare. Trăim doar epoca mediocrităților.

S'a făcut o nedreptate lui Nicolae Mitescu, inteligenței și talentului lui. Aceasta cât a fost în viață. După moarte însă, chiar dușmanii, nu vor păstra despre Mitescu decât amintirea calităților lui deosebite. În fața morții nedreptatea capitulează întotdeauna.

Mitescu rămâne de azi înainte, o amintire strălucită.

VAL MUGUR

A apărut: INSEMNAȚI CRITICE, pe marginea legiuirilor partidului Național-Tărănesc, Studiu critic legislativ, de d-l C. C. Zamfirescu, avocat. — Prețul 50 lei.

A apărut: CONTRACTUL DE CONCESIUNE DE SERVICIU PUBLIC, de Jean H. Vermeulen, avocat, conferențiar universitar.

A apărut: JURISTUL ANDRONACHE DONICI de Andrei Rădulescu, membru al Academiei Române, Consilier la Înalta Curte de Casație. Broșura conține 42 pag.

Prețul 30 lei

A apărut : în Editura Curierului Judiciar : DREPT COMERCIAL COMPARAT. vol. I, de M. HACMAN, Profesor de Drept comercial la Universitatea din Cernăuți.

Acest volum, format mare, având 840 pagini cuprinde: Partea Generală, — Dreptul comerțantului fizic, — Dreptul obligațiunilor comerciale. Prețul 500 lei

Va apare la 20 Octombrie cor. în Editura Curierul Judiciar, LEGEA TITLURILOR LA PURTĂTOR, PIERDUTE, FURATE, DISTRUSE, ETC., adnotată cu doctrina și jurisprudența până la zi, de Traian Alexandrescu, Pro-Decan al Baroului de Ilfov, Directorul contenciosului la Banca Țărei Românești. Studiu teoretic și practic pentru uzul avocaților, magistraților, societăților, băncilor și agenților de schimb.

CUPRINZÂND :

Formularele necesare în practică pentru obținerea duplicatelor. — Formularele pentru valabila constituire a gajurilor de titluri. — Instrucțiuni practice și doctrinale pentru constituirea gajurilor de titluri. — Expunere de doctrină și jurisprudență asupra acțiunii în revendicare. — Expunere de doctrină și jurisprudență asupra responsabilității băncilor și agenților de schimb. — Textul legii titlurilor la purtător, pierdute, furate, distruse, etc. din 13 Noembrie 1918. — Textul legii din 28 Noembrie 1918 pentru eliberarea de duplicate de pe efectele comerciale sustrate, pierdute sau distruse din cauza războiului. — Textul legii din 28 Noembrie 1918 pentru eliberarea de duplicate de pe efectele comerciale evacuate în Rusia. — Textul regulamentului din 7 Februarie 1906 pentru tragerile la sorți a titlurilor ce se amortizează din datoria publică. — Textul legii din 14 Oct. 1920 pentru eliberarea de certificate în locul titlurilor, obligațiunilor și acțiunilor evacuate din cauza războiului.

Vol. format mare cuprinde 280 pag.

A apărut: ISTORIA DREPTULUI PENAL ROMÂN de Petre Ionescu-Muscel, doctor în drept dela Universitatea din Roma. (210 pag. format mare. Prețul 220 lei).